

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

P R E D L O G

**OSNOVE ZA VOĐENJE PREGOVORA I ZAKLJUČIVANJE DODATNOG PROTOKOLA 7 O
RJEŠAVANJU SPOROVA SPORAZUMA O IZMJENI I PRISTUPANJU
CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI**

Podgorica, septembar 2018. godine

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za zaključivanje Dodatnog protokola 7 o rješavanju sporova Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini sadržan je u odredbama člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore kojim je propisano da Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tačke 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

II OCJENA STANJA ODNOSA SA POTPISNICAMA CEFTA 2006 SPORAZUMA

Sporazum o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA 2006), potpisan je u Bukureštu 19. decembra 2006. godine između Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Republike Makedonije, Republike Moldavije, Crne Gore, Republike Srbije i UNMIK Kosova. Njegova puna primjena počela je 22. novembra 2007. godine.

Osnovni ciljevi ovog Sporazuma su: proširenje trgovine robama i uslugama, podsticanje ulaganja pomoću pravednih, stabilnih i predvidljivih pravila, uklanjanje barijera u trgovini, obezbjeđenje odgovarajuće zaštite prava intelektualne svojine u skladu sa međunarodnim standardima, usklađivanje odredbi o pitanjima moderne trgovinske politike kao što su pravila konkurencije i državna pomoć. Sporazumom su predviđene jasne i efikasne procedure rješavanja sporova, kao i stvaranje zone dijagonalne kumulacije porijekla roba. Sporazum je usklađen sa pravilima Svjetske trgovinske organizacije (STO).

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar-maj 2018. godine, prema preliminarnim podacima, iznosila je 1.122,3 miliona eura. Od tog iznosa, izvoz u CEFTA zemlje iznosi 41,1%, dok se na uvoz iz CEFTA zemalja odnosi 31,2%. Najveći spoljnotrgovinski partner u ovom periodu je Srbija sa izvozom od 35,4 mil. eura i uvozom iz Srbije od 175,9 mil. eura.

U posljednje tri godine u zemlje CEFTA najviše su se izvozili: mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenozne materije; mineralni voskovi; drvo i proizvodi od drveta; drveni ugalj, aluminijum i proizvodi od aluminijuma.

U istom vremenskom periodu iz zemalja CEFTA najviše se uvozilo: mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenozne materije; mineralni voskovi, pića, alkoholi i sirće i proizvodi od gvožđa i čelika.

III RAZLOZI ZA ZAKLJUČIVANJE DODATNOG PROTOKOLA

Nakon analize dosadašnje primjene CEFTA Sporazuma, jednim od nedostataka Sporazuma smatra se neadekvatno definisanje postupka rješavanja bilateralnih trgovinskih sporova u CEFTA regionu. Rješavanje sporova propisano je članovima CEFTA 2006 Sporazuma – 42: „Ispunjavanje obaveza i konsultacije“ i 43: „Arbitraža“, kao i Aneksima 8: „Imenovanje medijatora“ i 9: „Konstituisanje i rad Arbitražnog suda“.

Kao glavni nedostatak postojećeg mehanizma, prepoznaje se modalitet bilateralnih konsultacija koji rijetko daje rezultate. Naime, CEFTA 2006 Sporazumom je definisano rješavanje trgovinskih sporova kroz procese konsultacija, medijacije i arbitraže. Međutim, Sporazumom nije definisana obaveza primjene odluka koje bi se donijele kroz navedene procese, tako da su se ovi procesi uvijek završavali samo na preporukama.

Planiranim izmjenama CEFTA 2006 Sporazuma uvode se jasne procedure i rokovi kojima će se unaprijediti efikasnost ovog modela rješavanja trgovinskih sporova, što će dovesti do dodatnog uklanjanja netarifnih barijera u regionalnoj trgovini.

Obaveza donošenja Protokola o unaprjeđenju mehanizma rješavanja bilateralnih sporova između CEFTA 2006 potpisnica propisana je Višegodišnjim akcionim planom (MAP) usvojenim od strane premijera država Zapadnog Balkana, 12. jula 2017. godine u Trstu, u okviru Berlinskog procesa.

IV OSNOVNA PITANJA O KOJIMA ĆE SE VODITI PREGOVORI

Predmet pregovora je tekst Dodatnog protokola koji sadrži dvije verzije teksta, koje odgovaraju različitom obimu izmjene CEFTA 2006 Sporazuma.

Naime, prva verzija teksta predviđa izmjene u smislu člana 47 CEFTA Sporazuma: „Aneksi“, tj. izmjene Aneksa 8: „Imenovanje medijatora“ i Aneksa 9: „Konstituisanje i rad Arbitražnog suda“.

Druga verzija teksta predviđa izmjene u smislu člana 48 CEFTA Sporazuma: „Izmjene“, tj. izmjene člana 42: „Ispunjavanje obaveza i konsultacije“ i člana 43: „Arbitraža“, kao i Aneksa 8 i 9.

Kada je u pitanju prva opcija, pomenute izmjene je moguće uvesti usvajanjem Dodatnog protokola na CEFTA ministarskom sastanku (konsenzus neophodan), dok je za drugu opciju, koja uključuje izmjene članova Sporazuma, neophodno potpisivanje predloženog Protokola.

Pitanja koja će biti razmatrana prilikom pregovora za zaključivanje Protokola o unaprjeđenju mehanizma rješavanja bilateralnih sporova između CEFTA 2006 potpisnica su:

- Osiguranje nesmetanog sprovođenja novog mehanizma rješavanja trgovinskih sporova;
- Proces konsultacija pod okriljem Zajedničkog komiteta;
- Obaveza primjene odluka i preporuka Zajedničkog komiteta;
- Definisanje procedura rješavanja sproveda;
- Procedure usaglašenosti.

Predlog stavova Pregovaračkog tima Crne Gore u vezi sa pitanjima tokom pregovora:

- Pregovaračka pozicija Crne Gore zasnivaće se na ekonomskim interesima s aspekta strukture crnogorske ekonomije, strateškoj opredijeljenosti Crne Gore ka evropskim integracijama, kao i obavezama koje je Crna Gora preuzela kako Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), tako i članstvom u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (STO).
- Pregovori za zaključivanje Protokola o unaprjeđenju mehanizma rješavanja bilateralnih sporova između CEFTA 2006 potpisnica odnosiće se i na identifikovanje razloga zbog kojih je neophodno napraviti navedene izmjene.
- Pregovori u vezi sa zaključivanjem Protokola o unaprjeđenju mehanizma rješavanja bilateralnih sporova između CEFTA 2006 potpisnica bazirani su na iznošenju stavova u vezi sa modalitetom izmjena CEFTA 2006 Sporazuma – usvajanje ili potpisivanje CEFTA Dodatnog protokola.
- Pregovarački tim Crne Gore uviđa neophodnost unaprjeđenja mehanizma rješavanja trgovinskih sporova u CEFTA regionu i slaže se sa predviđenim izmjenama koje uvodi Dodatni protokol, bilo kroz usvajanje ili potpisivanje istog.

- S obzirom na benefite koji se očekuju nakon zaključivanja CEFTA Dodatnog protokola, u smislu mogućnosti uklanjanja netarifnih barijera, pregovarački tim Crne Gore podržaće zaljučivanje ovog Protokola.

V PROCJENA POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA ZAKLJUČIVANJE DODATNOG PROTOKOLA

Za zaključivanje Dodatnog protokola 7 o rješavanju sporova Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

VI POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA

Zaključivanje Dodatnog protokola 7 o rješavanju sporova Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini ne zahtijeva izmjenu važećih ili donošenje novih propisa.

VII PREDLOG SASTAVA DELEGACIJE I TROŠKOVI PREGOVORA

Ministarstvo ekonomije predlaže da delegaciju Crne Gore za vođenje pregovora i zaključivanje Dodatnog protokola 7 o rješavanju sporova Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini čine:

- Danijela Gačević, samostalni savjetnik I, Ministarstvo ekonomije, glavni pregovarač;
- Svetlana Božović, načelnik, Ministarstvo ekonomije, član;
- Marina Lutovac, direktorica, Centar za medijaciju i posredovanja, član;
- Ministarstvo pravde;
- Ministarstvo vanjskih poslova;
- Miljan Šestović, šef Kabineta predsjednika, Privredna komora Crne Gore, član.

Glavni pregovarač zadržava mogućnost da na pregovore pozove i druge predstavnike institucija čije se učešće, tokom pregovora, ocijeni kao potrebno. Troškove pregovora snose institucije čiji predstavnici su članovi delegacije.

Nacrt dodatnog protokola:

**DODATNI PROTOKOL 7 O RJEŠAVANJU SPOROVA
SPORAZUMA O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O
SLOBODNOJ TRGOVINI**

Preambula

[Izmjene u smislu člana 47 CEFTA 2006]:

XXX;

CEFTA Zajednički komitet, u prisustvu predstavnika svih CEFTA strana, se dogovorio kako slijedi:

Alternativna formulacija za Preambulu

[Izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]:

Strane u Sporazumu o pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (u daljem tekstu: Strane);

XXX;

su se dogovorile o sljedećem:

**Poglavlje I
Početne odredbe**

[Izmjene u smislu člana 47 CEFTA 2006]:

**Član 1
Pojmovi**

Za potrebe ovog protokola primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) "CEFTA Sporazum" podrazumijeva "Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini", potpisan 19.12.2006. godine, uključujući njegove Aneke i Dodatne protokole uz CEFTA Sporazum;
- (b) "CEFTA 2006" označava konsolidovanu verziju "Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini" sadržanog u Aneksu 1 CEFTA Sporazuma;
- (c) "Kodeks ponašanja" označava pravila navedena u poglavlju VI koja se primjenjuju na kandidate i članove Arbitražnog suda;
- (d) "odluka o usklađenosti" označava odluku koju donosi Arbitražni sud koji ponovo zasijeda u slučaju neslaganja po pitanju usklađenosti ili ekvivalentnosti u skladu sa članom 22;
- (e) "Strana u konsultacijama" označava Stranu koja učestvuje u konsultacijama shodno članu 5;
- (f) "dan" označava kalendarski dan, osim ako nije drugačije naznačeno;
- (g) "Strana u sporu" označava stranu koja učestvuje u postupku pred Arbitražnim sudom, uključujući i njegov sastav shodno članu 10;
- (h) "postupci medijacije" podrazumijevaju pravila koja su navedena u poglavlju VII koja se primjenjuju na postupak medijacije;

- (i) "strana koja imenuje" označava stranu koja utvrđuje spisak lica koja su voljna i u stanju da budu članovi Arbitražnog suda shodno čl. 12 i 13;
- (j) "Strana" odnosno "Strane" označavaju CEFTA Stranu ili CEFTA Strane koje su deponovale svoj instrument potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja kod Depozitara u skladu sa članom 50;
- (k) "Tužena strana " znači Stranu kojoj se upućuje zahtjev za konsultacije prema članu 5 ili kojoj se upućuje zahtjev za uspostavljanje Arbitražnog suda prema članu 8;
- (l) "Strana koja podnosi zahtjev "označava stranu koja traži konsultacije u skladu sa čl. 5 i 6 odnosno osnivanje Arbitražnog suda u skladu sa članom 8; i
- (m) "Poslovnik o radu" označava pravila koja su navedena u Poglavlju V koja se odnose na postupke pred Arbitražnim sudom.

Član 2

Obim

1. Ovaj Protokol se primjenjuje na sve sporove između dvije ili više [bilo kojih] Strana u vezi sa tumačenjem ili primjenom [odredaba] CEFTA Sporazuma.
2. U slučaju spora, Strane primjenjuju čl. 42 i 43 CEFTA 2006 u skladu sa [odredbama] ovog Protokola.
3. Ovaj Protokol zamjenjuje Aneксе 8 i 9 CEFTA 2006 Sporazuma.

Član 3

Zajedničko razumijevanje Strana u vezi sa članom 42 CEFTA 2006

1. Ova odredba podrazumijeva zajedničko razumijevanje Strana u vezi sa članom 42 CEFTA 2006. Svi pojmovi i izrazi koji su eksplicitno navedeni u ovoj odredbi su oni koji su sadržani[navedeni] u članu 42 CEFTA 2006.
2. "Sporazum" označava CEFTA sporazum.
3. "Različitost u pogledu tumačenja i primjene ovog Sporazuma" označava bilo koje neslaganje [spor] između Strana u vezi sa tumačenjem odnosno primjenom [odredaba] CEFTA Sporazuma.
4. Strana ispunjava svoju obavezu "postizanja obostrano zadovoljavajućeg rješenja" traženjem konsultacija sa bilo kojom drugom Stranom shodno članu 5.
5. Nijedna strana nije obavezna da traži da se konsultacije sa bilo kojom drugom Stranom obavljaju "unutar Zajedničkog komiteta". Konsultacije unutar Zajedničkog komiteta mogu se obavljati tek nakon konsultacija između odnosnih strana prema članu 5. Konsultacije u okviru Zajedničkog komiteta se sprovode u skladu sa članom 6.
6. "Sve relevantne informacije" shodno članu 42.2 CEFTA 2006 predstavljaju informacije koje su relevantne strane razmijenile tokom konsultacija shodno članu 5, koji se odnosi na zaštitu svih povjerljivih ili zaštićenih informacija.

7. Zajednički komitet nije dužan da preporuči "odgovarajuće mjere" u smislu člana 42.2 CEFTA 2006. Kada Zajednički komitet izradi preporuku shodno članu 42.2 CEFTA 2006, to radi u skladu sa članom 7. Preporuke Zajedničkog komiteta shodno članu 42.2 CEFTA 2006 nisu obavezujuće za odnosne strane.
8. Nijedna strana nije obavezna da se saglasi o "prisustvu medijatora" iz člana 42.3 Sporazuma CEFTA 2006. Procedure medijacije se uređuju postupcima medijacije koje su navedene u Glavi VII. Preporuka Zajedničkog komiteta shodno članu 42.3 CEFTA 2006 se izrađuje u skladu sa članom 7. Preporuke Zajedničkog komiteta u skladu sa članom 42.3 CEFTA 2006 nisu obavezujuće za odnosne strane.
9. "Mjere privremenog rebalansa" iz člana 42.4 CEFTA 2006 podrazumijevaju obustavljanje obaveza u skladu sa članom 23. Nijedna Strana ne može obustaviti obaveze prije:
 - a. nego što Arbitražni sud donese odluku u skladu sa članom 18;
 - b. kraja razumnog vremenskog roka za usaglašavanje, kako je utvrđeno članom 21;
 - c. nego što arbitražni sud koji ponovo zasijeda donese odluku u skladu sa članom 22.
10. Svako ukidanje obaveza je u skladu sa arbitražnom odlukom koju donosi arbitražni sud u skladu sa članom 18.
11. Odluka Zajedničkog komiteta u skladu sa članom 42.4 CEFTA 2006 da je strana preduzela mjeru usklađenu sa arbitražnom odlukom se donosi shodno članu 7.

Član 4

Zajedničko razumijevanje Strana u vezi sa članom 43 CEFTA 2006

1. Ovom odredbom se uspostavlja zajedničko razumijevanje strana u vezi sa članom 43 CEFTA 2006. Svi pojmovi i izrazi koji su izričito navedeni u ovoj odredbi su sadržani [navedeni] u članu 43 CEFTA 2006.
2. "Sporazum" označava CEFTA sporazum.
3. "Direktne konsultacije na Zajedničkom komitetu" iz člana 43.1 CEFTA 2006 se sprovode u skladu sa članom 6.
4. Spor se "upućuje na arbitražu" u smislu člana 43.1 CEFTA 2006, kada strana zahtijeva uspostavljanje Arbitražnog suda prema članu 8.
5. "Pisanim obavještenjem" se, u smislu člana 43.1 CEFTA 2006, identifikuju elementi iz člana 8.
6. "Ista Strana" u smislu člana 43.1 CEFTA 2006 označava Stranu kojoj je upućen zahtjev za uspostavljanje Arbitražnog Suda prema članu 8.
7. "Isto pitanje" u smislu člana 43.1 CEFTA 2006 podrazumijeva isti spor koji se navodi u zahtjevu za uspostavljanje Arbitražnog suda prema članu 8.
8. "Arbitražni sud" iz člana 43.2. CEFTA 2006 znači Arbitražni sud uspostavljen u skladu sa članom 8.

9. "Ustav" Arbitražnog suda u smislu člana 43.3 CEFTA 2006 znači uspostavljanje arbitražnog suda prema članu 8.
10. "Funkcionisanje" arbitražnog suda u smislu člana 43.3 CEFTA 2006 uređuje se Poslovnikom o radu u Poglavlju V.
11. "Sva druga važeća pravila međunarodnog prava" iz člana 43.2 CEFTA 2006 uključuju:
 - a. uobičajena pravila tumačenja javnog međunarodnog prava shodno Bečkoj konvenciji o pravu ugovora (1969); i
 - b. pravila Sporazuma STO, kako se tumače u izvještajima Vijeća i Apelacionog organa koje donosi Organ STO za rješavanje sporova, a koji su suštinski ekvivalentni pravilima CEFTA sporazuma.
12. Podnošenje kratkih izvještaja treće strane "amicus curiae briefs" iz člana 43.2 CEFTA 2006 uređuje se Pravilnikom o procedurama u Poglavlju V.
13. "Spor koji je u STO proceduri rješavanja spora" iz člana 43.4 CEFTA 2006 se smatra da se pokreće zahtjevom jedne Strane za uspostavljanje Vijeća shodno članu 6 [za konsultacije shodno članu 4] STO Dogovora o pravilima i postupcima za rješavanje sporova¹.

Alternativna formulacija za Poglavlje I
[Izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]:

Početne odredbe
Član 1
Pojmovi

Za potrebe ovog protokola primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) "CEFTA Sporazum" podrazumijeva "Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini", potpisan 19.12.2006. godine, uključujući njegove Aneксе i Dodatne protokole uz CEFTA Sporazum;
- (b) "CEFTA 2006" označava konsolidovanu verziju "Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini" sadržanog u Aneksu 1 CEFTA Sporazuma
- (c) "Kodeks ponašanja" označava pravila navedena u Poglavlju VI koja se primjenjuju na kandidate i članove Vijeća;
- (d) "odluka o usklađenosti" označava odluku koju donosi Vijeće koje ponovo zasijeda u slučaju neslaganja po pitanju usklađenosti ili ekvivalentnosti u skladu sa članom 22;
- (e) "strana koja učestvuje u konsultacijama" označava Stranu koja učestvuje u konsultacijama shodno članu 6;
- (f) "dan" označava kalendarski dan, osim ako nije drugačije naznačeno;

¹ CEFTA Strane moraju da odluče da li se spor u okviru STO Razumijevane rješavanja sporova smatra da je pokrenut zahtjevom za konsultacije (član 4 Razumijevanje o rješavanju sporova) ili, alternativno, zahtjevom za osnivanje Vijeća (član 6 Razumijevanje o rješavanju sporova).

- (g) "strana u sporu" označava stranu koja učestvuje u postupku pred Vijećem, uključujući i njen sastav shodno članu 9;
- (h) "postupak medijacije" podrazumijevaju pravila koja su navedena u poglavlju VII koja se primjenjuju na proceduru medijacije;
- (i) "strana koja imenuje" označava stranu koja utvrđuje spisak lica koja su voljna i u stanju da budu članovi Vijeća shodno čl. 11 i 12;
- (j) "Strana" odnosno "Strane" označavaju CEFTA Stranu ili Strane CEFTA koje su deponovale svoj instrument potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja kod Depozitara u skladu sa članom 50;
- (k) "tužena strana" znači Stranu kojoj se upućuje zahtjev za konsultacije prema članu 6 ili kojoj se upućuje zahtjev za uspostavljanje Vijeća prema članu 7;
- (l) "strana koja podnosi zahtjev" označava stranu koja traži konsultacije u skladu sa članom 6 odnosno osnivanje Vijeća u skladu sa članom 7;
- (m) "Pravilnik o procedurama" označava pravila koja su navedena u Poglavlju V koja se odnose na postupke pred Arbitražnim sudom i
- (n) "treća strana" označava Stranu koja ne pripada stranama u sporu a koja učestvuje u postupku pred Vijećem shodno članu 15.

Član 2

Saradnja

Strane su dužne da se u svakom trenutku trude da se usaglase u vezi sa tumačenjem i primjenom CEFTA Sporazuma i da svaki pokušaj putem saradnje i konsultacija dovede do međusobno zadovoljavajućeg rješavanja svih pitanja koja bi mogla uticati na njegovo funkcionisanje.

Član 3

Obim

1. Ovaj Protokol se primjenjuje na sve sporove između dvije ili više [bilo koje] Strane u vezi sa tumačenjem ili primjenom [odredaba] CEFTA Sporazuma.
2. Ovaj Protokol zamjenjuje članove 42 i 43 CEFTA 2006 Sporazuma i Aneксе 8 i 9 istoimenog Sporazuma

Član 4

Izbor foruma

1. Kada Strana pokrene postupak za rješavanje sporova u okviru ovog Protokolu, ona ne može da pokrene postupak za rješavanje sporova u okviru drugog međunarodnog trgovinskog sporazuma u kojem Strane predstavljaju stranu, uključujući i Sporazum STO², u vezi sa istim

² Strane CEFTA moraju da odluče da li je upućivanje na postupak za rješavanje sporova bilo kog sporazuma o međunarodnoj trgovini, osim Sporazuma o STO opravdano; to bi bilo slučaj ako je bilo koji drugi međunarodni trgovinski sporazum na snazi između njih.

sporom, osim ukoliko Vijeće, koje je osnovano ovim Protokolom, ne uspije da, iz jurisdikcionih ili proceduralnih razloga, osim prekidanja postupka za rješavanje sporova u skladu sa članom 16, iznese zaključke vezane za taj spor.

2. Postupci rješavanja sporova iz okvira ovog Protokola se smatraju da su pokrenuti zahtjevom Strane za osnivanje Vijeća u skladu sa članom 7 [za konsultacije u skladu sa članom 6].
3. Postupci rješavanja sporova iz okvira Sporazuma STO se smatraju da su pokrenuti zahtjevom Strane za osnivanje Vijeća u skladu sa članom 6 [za konsultacije u skladu sa članom 4] STO – Razumijevanje o rješavanju sporova ³
4. [Postupak rješavanja sporova po bilo kom drugom međunarodnom trgovinskom sporazumu smatra se da je pokrenut zahtjevom jedne Strane za osnivanje Vijeća ili suda [za konsultacije] u skladu sa odredbama tog sporazuma o rješavanju sporova].

Poglavlje II Konsultacije

[Izmjene u smislu člana 47 CEFTA 2006 Sporazuma]:

Član 5 Konsultacije između Strana

1. Strana može da, u pisanom obliku, zatraži konsultacije sa bilo kojom drugom Stranom u vezi sa bilo kojim sporom i sa bilo kojom predloženom mjerom iz člana 2.
2. Strana koja podnosi zahtjev je dužna da zahtjev uputi tuženoj Strani. Istovremeno, strana koja podnosi zahtjev je dužna da o tome obavijesti Zajednički komitet koji bez odlaganja zahtjev prosljeđuje svim ostalim Stranama. U svom zahtjevu, Strana koja podnosi zahtjev navodi razloge za zahtjev, uključujući utvrđivanje konkretne predmetne mjere i pravni osnov za žalbu.
3. Strana koja podnosi zahtjev i tužena Strana započinju konsultacije u roku od 20 dana od dana prijema zahtjeva od tužene Strane, osim u hitnim slučajevima. U hitnim slučajevima, uključujući one koji se tiču robe sa kratkim rokom trajanja ili sezonske robe ili usluga koje brzo gube svoju trgovinsku vrijednost, konsultacije započinju u roku od 10 dana od dana kada je tužena Strana primila zahtjev.
4. Svaka strana, osim Strane koja podnosi zahtjev i tužene Strane, a koja smatra da ima značajan interes u tom pitanju [sporu], može učestvovati u konsultacijama na način što će o tome pismeno obavijestiti Stranu koja podnosi zahtjev i tužena Strana, u roku od pet dana od dana upućivanja zahtjeva za konsultacije. Strana je dužna da istovremeno uputi obavještenje Zajedničkom komitetu koji bez odlaganja obavještenje dostavlja svim ostalim Stranama. Strana u obavještenje dodaje i pojašnjenje o svom značajnom interesu u tom pitanju [sporu].
5. Strane koje učestvuju u konsultacijama su dužne da učine napor u postizanju obostrano zadovoljavajućeg rješenja spora putem konsultacija. U tom cilju, svaka Strana koja učestvuje u konsultacijama je u obavezi da pruži dovoljno informacija kako bi se omogućilo potpuno

³ CEFTA Strane će morati da odluče da li se spor u okviru STO Razumijevanja o rješavanju sporova smatra pokretanjem zahtjeva za konsultacije (član 4 Razumijevanja o rješavanju sporova), ili alternativno, pokretanjem zahtjeva za osnivanje Vijeća (član 6 Razumijevanja o rješavanju sporova)

ispitivanje spora, i da zaštiti sve povjerljive ili zaštićene informacije koje se razmjenjuju tokom konsultacija na zahtjev Strane koja pruža informacije. Svaka strana koja učestvuje u konsultacijama je dužna da stavi [može da od druge strane koja učestvuje u konsultacijama zatraži da stavi] na raspolaganje osoblje njenih vladinih agencija ili drugih regulatornih tijela koja su stručna u vezi sa predmetnim pitanjem.

6. Konsultacije se obavljaju na teritoriji tužene Strane, osim ukoliko se Strane koje učestvuju u konsultacijama ne dogovore drugačije. Konsultacije se mogu obavljati lično ili na drugi način koji su dogovorile Strane koje učestvuju u konsultacijama.
7. Konsultacije su povjerljive i ne dovode u pitanje prava bilo koje od Strana u svim narednim postupcima shodno Sporazumu CEFTA.

Član 6

Konsultacije sa Zajedničkim komitetom

1. Strana koja podnosi zahtjev može da zatraži, putem pismenog obavještenja upućenog Zajedničkom odboru, da se konsultacije u okviru Zajedničkog komiteta održavaju ako konsultacije iz člana 5 nisu dovele do međusobno zadovoljavajućeg rješenja spora u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva za konsultacije iz člana 5 ili, u hitnim slučajevima, u roku od 40 dana od dana prijema zahtjeva za konsultacije iz člana 5. Strana koja podnosi zahtjev je dužna da, bez odlaganja, dostavi primjerak obavještenja svim ostalim Stranama.
2. Zahtjev za konsultacije u okviru Zajedničkog komiteta se vrši prije nego što se može podnijeti zahtjev za osnivanje Arbitražnog suda shodno članu 8.
3. U okviru Zajedničkog komiteta konsultacijama se nastoji postići obostrano zadovoljavajuće rješenje. U tom cilju, Strana koja podnosi zahtjev je u obavezi da Zajedničkom komitetu dostavi informacije razmijenjene sa tuženom Stranom tokom konsultacija u skladu sa članom 5, koje podliježu zaštiti svih povjerljivih ili zaštićenih informacija. U svjetlu informacija koje dostavlja Strana koja podnosi zahtjev, Zajednički komitet može da predloži odgovarajuću mjeru u skladu sa članom 7.
4. Konsultacije u okviru Zajedničkog komiteta vodi njegov predsjedavajući ili, ako je ona odnosno on državljanin Strane koja učestvuje u konsultacijama, prvog od njenih ili njegovih prethodnika.
5. Konsultacije u okviru Zajedničkog komiteta su povjerljive i ne dovodeći u pitanje prava bilo koje strane u svim daljim postupcima iz CEFTA Sporazuma.

Član 7

Odluke i preporuke Zajedničkog komiteta

1. Odluka Zajedničkog komiteta prema članu 42.4 CEFTA 2006 da je tužena Strana preduzela mjeru poštovanja arbitražne odluke koju je Arbitražni sud izdao na osnovu člana 18, samo potvrđuje [odluku o] usklađenosti koju je izdao Arbitražni sud shodno članu 22. To znači da je Zajednički komitet dužan da se striktno pridržava [odluci o] usklađenosti.
2. Strane koje su učestvovalе u konsultacijama shodno članu 5 se uzdržavaju od glasanja kada Zajednički komitet daje preporuke u skladu sa članom 42.2 ili članom 42.3 CEFTA 2006.

Alternativna formulacija za poglavlje II
[Izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]:

Medijacija i konsultacije

Član 5 Medijacija

Strane se mogu pozvati na medijaciju u vezi sa bilo kojim pitanjem [sporom] navedenim u članu 3 [u vezi sa mjerom koja negativno utiče na trgovinu između Strana], osim predloženih mjera. Postupci medijacije ne dovode u pitanje prava Strana ni u jednom drugom postupku iz Sporazuma CEFTA ili drugom međunarodnom trgovinskom sporazumu u kojem su Strane ugovornice, uključujući i STO Sporazum. Postupci medijacije su navedeni u Poglavlju VII.

Član 6 Konsultacije

1. Strana može da, u pisanom obliku, zatraži konsultacije sa bilo kojom drugom Stranom u vezi sa bilo kojim pitanjem [sporom] [i sa bilo kojom predloženom mjerom] iz člana 3.
2. Strana koja podnosi zahtjev je dužna da isti uputi tuženoj Strani. Strana koja podnosi zahtjev dužna je da o tome istovremeno obavijesti Zajednički komitet koji bez odlaganja zahtjev prosljeđuje svim ostalim Stranama. U svom zahtjevu, Strana koja podnosi zahtjev navodi razloge za zahtjev, uključujući utvrđivanje konkretne predmetne mjere konkretnih mjera i pravni osnov za žalbu.
3. Strana koja podnosi zahtjev i tužena Strana započinju konsultacije u roku od 20 dana od dana kada je tužena Strana primila zahtjev, osim u hitnim slučajevima.

U hitnim slučajevima, uključujući onih koji se tiču kratkotrajne ili sezonske robe ili usluga koje brzo gube svoju trgovinsku vrijednost, konsultacije započinju u roku od 10 dana od dana kada je tužena Strana primila zahtjev.

4. Svaka strana, osim Strane koja podnosi zahtjev i tužene Strane, a koja smatra da ima značajan interes u tom pitanju [sporu], može učestvovati u konsultacijama na način što će o tome pismeno obavijestiti Stranu koja podnosi zahtjev i tuženu Stranu, u roku od pet dana od dana upućivanja zahtjeva za konsultacije. Strana je dužna da istovremeno uputi obavještenje Zajedničkom komitetu koji bez odlaganja obavještenje dostavlja svim ostalim Stranama. Strana u obavještenje dodaje i pojašnjenje o svom značajnom interesu u tom pitanju [sporu].
5. Strane koje učestvuju u konsultacijama su dužne da učine napor u postizanju obostrano zadovoljavajućeg rješenja spora putem konsultacija. U tom cilju, svaka Strana koja učestvuje u konsultacijama je u obavezi da pruži dovoljno informacija kako bi se omogućilo potpuno ispitivanje predmetnog pitanja [spora], i da zaštiti sve povjerljive ili zaštićene informacije koje se razmjenjuju tokom konsultacija na zahtjev Strane koja pruža informacije. Svaka strana koja učestvuje u konsultacijama je dužna da stavi [može da od druge strane koja učestvuje u konsultacijama zatraži da stavi] na raspolaganje osoblje njenih vladinih agencija ili drugih regulatornih tijela koja su stručna u vezi sa predmetnim pitanjem.
6. Konsultacije se obavljaju na teritoriji tužene Strane, osim ukoliko se Strane koje učestvuju u konsultacijama ne dogovore drugačije. Konsultacije se mogu obavljati lično ili na drugi način koji su dogovorile Strane koje učestvuju u konsultacijama.

7. Konsultacije su povjerljive i ne dovode u pitanje prava bilo koje od Strana u svim narednim postupcima shodno CEFTA Sporazumu.

Poglavlje III Postupci za rješavanje sporova

Član 8 Uspostavljanje Arbitražnog suda [Izmjene u smislu člana 47 CEFTA 2006]

Član 7 Uspostavljanje Vijeća [Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]

1. Strana koja podnosi zahtjev može da, putem pismenog obavještenja upućenog tuženoj Strani, zatraži uspostavljanje Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** ako se konsultacijama iz čl. 5 i 6 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "prema članu 6"]** nije uspio riješiti spor u roku od 90 dana od dana prijema zahtjeva za konsultacije, ili u hitnim slučajevima u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva za konsultacije. U isto vrijeme, Strana koja podnosi zahtjev je dužna da o svom zahtjevu istovremeno obavijesti Zajednički komitet koji bez odlaganja proslijeđuje zahtjev svim ostalim Stranama.
2. U svom zahtjevu, Strana koja podnosi zahtjev je u obavezi da utvrdi konkretnu predmetnu mjeru i pravni osnov za žalbu, uključujući i obrazloženje kako predmetna mjera predstavlja kršenje [odredaba] CEFTA Sporazuma.
3. Datum uspostavljanja Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** označava datum kada je posljednji član Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "posljednji član Vijeća"]** izabran shodno članu 10 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "član 9"]**.
4. Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** ne može se uspostaviti radi razmatranja predložene mjere.
5. Ako više od jedne Strane traži uspostavljanje Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** u vezi sa istim sporom, treba uspostaviti jedinstveni Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "jedinstveno Vijeće"]** kako bi se razmotrile žalbe kad god je to moguće. [Ako je uspostavljeno više od jednog Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "jedno Vijeće"]** da ispituje žalbe u vezi sa istim sporom, iste osobe će u najvećoj mogućoj mjeri biti članovi na svakom od odvojenih Arbitražnih sudova **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "odvojena Vijeća"]** i u tim sporovima treba uskladiti raspored arbitražnog postupka **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "postupak Vijeća"]**.]

Član 9 [Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Član 8"] Zadaci

1. Osim ako se Strane u sporu ne dogovore drugačije u roku od pet radnih dana od dana uspostavljanja Arbitražnog suda iz člana 8 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća iz člana 7"]**, zadatak Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća"]** je sljedeći:

*"Da razmotri, u svjetlu relevantnih odredbi Sporazuma CEFTA, spor iz zahtjeva za uspostavljanje Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća"]** i definiše zaključke, određenja i odluke u skladu sa čl. 17 i 18. "*

2. Sporne Strane su dužne da Arbitražni sud obavijeste o usaglašenim zadacima na Arbitražnom sudu **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** u roku od tri radna dana od njihovog dogovora.
3. Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** može da odluči u ime sopstvene nadležnosti.

Član 10
Sastav Arbitražnog suda
[Izmjena u smislu člana 47 CEFTA 2006]

Član 9
Sastav Vijeća
[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]

1. Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** se sastoji od tri člana.
2. Strane u sporu su dužne da obave konsultovanje u cilju postizanja dogovora o sastavu Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća"]** u roku od 20 radnih dana od dana prijema zahtjeva za osnivanje Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: " Vijeća "]** prema članu 8 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "člana 7"]**.
3. Ako Strane koje su u sporu nisu u mogućnosti da se dogovore o sastavu Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća"]** u roku navedenom u stavu 2, svaka od Strana u sporu može da od predsjedavajućeg Zajedničkog komiteta zatraži da članovi Arbitražnog suda budu birani žrijebom **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "članovi Vijeća"]** iz spiskova utvrđenih u čl. 12 i 13 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "čl. 11 i 12"]**. Predsjedavajući bira članove Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "članove Vijeća"]** u roku od 10 radnih dana od dana prijema zahtjeva. Predsjedavajući je dužan da pruži mogućnost da predstavnici svake od Strana u sporu prisustvuju žrijebu.
4. Jedan član Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Jedan član Vijeća"]** se bira sa spiska Strane koja podnosi zahtjev, jedan član Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "jedan član Vijeća"]** se bira sa spiska tužene Strane a jedan član Arbitražnog Suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "jedan član Vijeća"]** se bira sa spiska predsjedavajućih lica. Ako su se strane u sporu složile za jednog ili više članova Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "članova Vijeća"]**, svi preostali članovi Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48**

CEFTA 2006: "članovi Vijeća"] biće izvučeni sa važećeg spiska. Ako postoje dvije ili više strana koja podnose zahtjev, spiskove svake od Strana koja podnosi zahtjev se kombinuju na način da se izvuče jedan član Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "jedan član Vijeća"] sa tih spiskova. Ako Strana u sporu nije utvrdila svoj spisak shodno članu 12 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "članu 11"]], član Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "član Vijeća"] se bira sa spiska utvrđenog članom 13 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "članom 12"]], i u slučaju kada Strana u sporu nije nominovala nijedno lice za spisak iz člana 13 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "člana 12"]].

5. Predsjedavajući Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Vijeća"] ne može biti državljanin nijedne od strana u sporu, osim ako se strane u sporu ne dogovore drugačije. Ako je lice izvučeno sa spiska predsjedavajućih državljanin jedne od Strana u sporu, postupak izbora iz stava 3. se ponavlja sve dok se ne izabere lice koje nije državljanin nijedne od strana u sporu.
6. Lice ne može biti član Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "član Vijeća"] u sporu u kojem je ona ili on bio medijator u skladu sa članom 42.3 CEFTA 2006 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "članom 5"]].
7. Član Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Član Vijeća"] može biti zamijenjen samo iz razloga i u skladu sa Poslovnikom o radu u Poglavlju V.

Član 11

**Stručnost članova Arbitražnog suda
[Izmjena u smislu člana 47 CEFTA 2006]**

Član 10

**Stručnost članova Vijeća
[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]**

1. Svi članovi Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Svi članovi Vijeća"] treba da posjeduju stručnost i iskustvo u [specijalizovanom znanju] međunarodnom trgovinskom [ekonomskom] pravu. [Predsjedavajući Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Vijeće"]] takođe treba da posjeduje iskustvo u postupku rješavanja sporova iz međunarodnih trgovinskih sporazuma.]
2. Svi članovi Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Svi članovi Vijeća"] su nezavisni, djeluju samostalno, ne dobijaju uputstva ni od jedne organizacije odnosno vlade, i nisu članovi vlade niti bilo koje od Strana.
3. Svi članovi Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Svi članovi Vijeća"] se biraju strogo na osnovu objektivnosti, pouzdanosti i razumnog odlučivanja.
4. Svi članovi Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Svi članovi Vijeća"] moraju poštovati Kodeks ponašanja u Poglavlju VI.

Član 12

Spisak članova Arbitražnog suda
[Izmjena u smislu člana 47 CEFTA 2006]

Član 11

Spisak članova Vijeća
[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]

1. U roku od 60 dana od stupanja na snagu ovog Protokola, svaka od Strana utvrđuje spisak lica koja su voljna i u stanju da budu članovi Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "članovi Vijeća"]**. Svaki od spiskova sadrži do [najmanje] pet lica koja mogu biti državljani ili ne moraju biti državljani Strane koja nominuje. Svaka od Strana može da u svakom trenutku zamijeni lice sa svog spiska.
2. Svaka Strana je u obavezi da o svom spisku, uključujući i mjesto gdje je lice na spisku zamijenjeno, obavijesti Zajednički komitet koji je dužan da, bez odlaganja, spisak dostavi svim ostalim Stranama.

Član 13

Spisak predsjedavajućih Arbitražnog suda
[Izmjena u smislu člana 47 of CEFTA 2006]

Član 12

Spisak predsjedavajućih Vijeća
[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]

1. U roku od 90 dana od stupanja na snagu ovog Protokola, Zajednički komitet utvrđuje spisak lica koja su voljna i u stanju da budu predsjedavajući Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća"]**. Spisak obuhvata do [najmanje] 14 lica. Svaka od Strana može da nominuje do četiri lica, od kojih dva mogu biti državljani Strane koja nominuje. Zajednički komitet odlučuje o spisku [kvalifikovanom]⁴ većinom [konsenzusom].
2. Kada se utvrdi u skladu sa stavom 1, spisak važi najmanje tri godine a važi i nakon toga, dok Zajednički komitet ne utvrdi novi spisak u skladu sa stavom 1. Strana može ponovo imenovati lica koja su se prethodno nalazila na spisku.
3. Zajednički komitet može da u svakom trenutku zamijeniti lice sa spiska, ukoliko to lice više nije voljno ili nije u stanju da bude birano. Zamjena se vrši među licima koja su prethodno imenovale Strane. Zajednički komitet odlučuje o zamjeni [kvalifikovanom] većinom [konsenzusom].

⁴ Ako Strane CEFTA žele da se odluka donosi kvalifikovanom većinom, one treba da utvrde odgovarajući prag, na primjer dvotrećinsku većinu.

Član 14
Funkcija Arbitražnog suda
[izmjena u smislu člana 47 CEFTA 2006]

Član 13
Funkcija Vijeća
[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]

1. Funkcija Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća"]** je da napravi objektivnu procjenu spora koji je pred njim, uključujući objektivnu procjenu činjenica o predmetu i primjenljivost i usaglašenost sa [relevantnim odredbama] Sporazuma CEFTA, kao i da predstavi nalaze, određenja i odluke tražene u zadatku.
2. Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** vrši svoje funkcije i sprovodi postupak na način koji je u skladu sa odredbama o rješavanju sporova ovog Protokola, uključujući i Pravilnik o procedurama u Poglavlju V.

[Alternativna formulacija za dodatni stav; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]:⁵

"Vijeće je dužno da [odredbe] Sporazuma CEFTA tumači u skladu sa uobičajenim pravilima tumačenja javnog međunarodnog prava u skladu sa *Bečkom konvencijom o pravu ugovora* (1969). Vijeće uzima u obzir i relevantna tumačenja u izvještajima Vijeća i Apelacionog tijela koje usvoji Organ STO za rješavanje sporova koji se odnose na pravila Sporazuma STO, koja su u suštini ekvivalentna pravilima Sporazuma CEFTA.

3. Zaključci, određenja i odluke Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća"]** ne mogu povećati ni smanjiti prava i obaveze Strana u skladu sa CEFTA Sporazumom.

Član 15
[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Član 14"]
Pravilnik o procedurama

Postupak rešavanja sporova pred Arbitražnim sudom **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** uređuje se Pravilnikom o procedurama u Poglavlju V.

[Alternativna formulacija za dodatnu odredbu; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]:

Član 15
Učešće treće strane

1. Strana koja ne pripada Stranama u sporu koja smatra da ima interes za spor pred Vijećem ima pravo da učestvuje u postupku rješavanja sporova pred Vijećem.⁶
2. Treća Strana je dužna da dostavi pismeno obavještenje Stranama u sporu u roku od deset dana od dana prosljeđivanja zahtjeva za uspostavljanje Vijeća u skladu sa članom 7. Treća Strana dostavlja obavještenje Zajedničkom komitetu koji ga, bez odlaganja, prosljeđuje svim ostalim Stranama.

⁵ Pozivanje na Bečku konvenciju o pravu ugovora (1969), kao i izvještaji Vijeća i Apelacionog tijela koje je usvojio STO Organ za rješavanje sporova sadržan je u članu 4.11 teksta koji odražava izmjenu u smislu člana 47 CEFTA 2006.

⁶ CEFTA Strane moraju da utvrde da li bi CEFTA Stranama, izuzev Strana u sporu, trebalo dozvoliti da učestvuju u postupku rješavanja sporova.

3. Treće Strane imaju pravo da podnose pisane podneske [pisani podnesak], primaju pisane podneske Strana u sporu, prisustvuju svim ročištima i usmeno izlažu svoje mišljenje Vijeću.

Article 16

Obustavljanje i prekid postupka

1. [Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** može da u bilo kojem trenutku obustavi svoj rad na zahtjev Strane koja podnosi zahtjev, odnosno, ako postoji više od jedne Strane koja podnosi zahtjev, na zajednički zahtjev Strana koje podnose zahtjev.] Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** obustavlja svoj rad u bilo kojem trenutku na zajednički zahtjev Strana u sporu. U zahtjevu za obustavljanje određuje se period obustave koji nije duži od 12 uzastopnih mjeseci. U slučaju te obustave, svi relevantni vremenski rokovi navedeni u članu 8 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "članu 7"]** do 24 i Pravilnik o procedurama o se produžavaju za period za koji je rad obustavljen.
2. Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** nastavlja svoj rad na zahtjev Strane u sporu. Ako ne postoji zahtjev za nastavak rada Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** do roka koji je naveden u zahtjevu za obustavljanje, Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** obustavlja postupak, osim ako se Strane u sporu ne dogovore drugačije.
3. Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** prekida postupak na zajednički zahtjev Strana u sporu.

Član 17

Privremeni izvještaj Arbitražnog suda

[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Privremeni izvještaj Vijeća"]

1. Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** je u obavezi da Stranama u sporu predstavi privremeni izvještaj u roku od 180 dana od dana uspostavljanja Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća"]**. U hitnim slučajevima, Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** nastoji da Stranama u sporu dostavi privremeni izvještaj u roku od 120 dana od datuma uspostavljanja Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća"]**. Ako Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** smatra da ne može da privremeni izvještaj dostavi u roku od 180 dana, pismenim putem obavještava Strane u sporu o razlozima za kašnjenje, uz procjenu roka do kojeg će dostaviti privremeni izvještaj. Kašnjenje ne može biti duže od 30 dana.
2. Privremeni izvještaj sadrži:
 - a. utvrđivanje činjenica;
 - b. određenja o tome da li je predmetna mjera u suprotnosti sa relevantnim odredbama CEFTA Sporazuma i
 - c. razloge za [osnovno obrazloženje] nalaza i određenja.

3. Svaka Strana u sporu može da Arbitražnom sudu **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeću"]** u pisanom obliku dostavi komentare na privremeni izvještaj u roku koji odredi Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]**. Nakon razmatranja tih komentara, Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** može da izmijeni privremeni izvještaj ili da izvrši dodatnu provjeru koju smatra adekvatnom.
4. Privremeni izvještaj je povjerljiv.

Član 18

Odluka Arbitražnog suda

[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Završni izvještaj Vijeća"]

1. Arbitražni sud je u obavezi da obavijesti o svojoj odluci **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće je u obavezi da predstavi završni izvještaj"]** u roku od 30 dana od dana predstavljanja privremenog izveštaja Stranama u sporu. Istovremeno, Arbitražni sud prenosi odluku **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće predaje završni izvještaj"]** Zajedničkom komitetu, koji je dužan da ga, bez odlaganja, dostavi svim ostalim Stranama.
2. Arbitražnom odlukom se utvrđuju nalazi i određenja navedena u članu 17 i obavezujuća su za Strane u sporu.

[Alternativna formulacija za stav 2; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]:

Pored nalaza i određenja navedenih u članu 17, u završnom izvještaju se navodi odluka Vijeća koje je obavezujuće za Strane u sporu.

3. Strane u sporu **[Zajednički komitet]** ⁷ su u obavezi da javno objave arbitražnu odluku **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "završni izvještaj"]** u roku od 30 dana od objavljivanja u skladu sa stavom 1, koja podliježe zaštiti povjerljivih ili zaštićenih informacija u skladu sa Pravilnikom o procedurama o radu u Poglavlju V.

Član 19

Poništenje ili umanjenje

Ako u svojoj odluci Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Ako u svom završnom izvještaju Vijeće"]** utvrdi da je predmetna mjera u suprotnosti sa CEFTA Sporazumom, postoji slučaj poništenja ili umanjenja. To znači da postoji negativan uticaj na benefite svih drugih Strana prema CEFTA Sporazumu.

Poglavlje IV

Procedura usklađivanja

Član 20

Usklađenost

1. Tužena Strana je dužna da preduzme sve mjere neophodne za brzo usklađivanje sa arbitražnom odlukom **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "odlučivanje o Završnom izvještaju Vijeća"]** ako u toj odluci Arbitražni sud **[Alternativna**

⁷ CEFTA Strane će morati da odrede da li će arbitražna odluka biti dostupna javnosti od Strana u sporu ili od strane Zajedničkog komiteta.

formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "ako u tom izvještaju Vijeće"] utvrdi da je predmetna mjera nije usklađena sa Sporazumom.

2. Najkasnije u roku od 20 dana od dana prijema arbitražne odluke [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "završni izvještaj Vijeća"], tužena Strana je u obavezi da sve ostale Strane u sporu i Zajednički komitet obavijesti o svojoj namjeri da poštuje arbitražnu odluku [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:**"]. Zajednički komitet bez odlaganja te informacije dostavlja svim ostalim Stranama.

Član 21

Razumni rok za usklađivanje

1. Ukoliko brzo poštovanje arbitražne odluke [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "odluke u završnom izvještaju Vijeća"] nije moguće, tužena Strana ima razumni vremenski rok za postizanje usklađenosti.
2. Strane u sporu nastoje da se dogovore o razumnom vremenskom roku za usklađenost u roku od 30 dana od prijema arbitražne odluke [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "završnog izvještaja Vijeća"]. Ako se Strane koje se u sporu ne dogovore, svaka Strana u sporu može da od predsjedavajućeg arbitražnog suda [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Vijeće"] imenovanog u skladu sa članom 8 [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "članom 7"] zatraži da odredi razumni vremenski rok za usklađivanje. Istovremeno, ta Strana u sporu je dužna zahtjev uputi bilo kojoj drugoj Strani u sporu i Zajedničkom komitetu koji bez odlaganja zahtjev prosljeđuje svim ostalim Stranama.
3. Prilikom utvrđivanja razumnog roka za usklađivanje, predsjedavajući Arbitražnog suda [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Vijeća"] uzima u obzir kao smjernicu to da razumni vremenski rok za usklađenost ne bi trebalo da bude duži od 12 mjeseci od predstavljanja arbitražne odluke [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "završnog izvještaja Vijeća"] Stranama u sporu. U zavisnosti od konkretnih predmetnih okolnosti, taj rok može biti kraći ili duži.
4. Predsjedavajući Arbitražnog suda [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Vijeć"] donosi odluku o razumnom vremenskom roku za usklađivanje u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava 2. Razumni vremenski rok za usklađivanje određen od strane predsjedavajućeg Arbitražnog suda [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "Vijeća"] se može produžiti uz obostranu saglasnost Strana u sporu.
5. Tužena Strana obavještava sve druge Strane u sporu i Zajednički komitet prije isteka razumnog vremenskog roka za usklađivanje mjere koju je preduzela da bi postupila u skladu sa arbitražnom odlukom [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** "odluke završnog izvještaja Vijeć"]. Zajednički komitet bez odlaganja šalje obavještenje svim ostalim Stranama.

Član 22

Ocjena usklađenosti

1. Svako neslaganje po pitanju usklađenosti ili ekvivalentnosti se upućuje Arbitražnom sudu **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeću"]** uspostavljenom shodno članu 8 **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "član 7"]**.
2. Smatra se da je neslaganje u pogledu usklađenosti prisutno kada Strane u sporu nisu saglasne o tome da li je:
 - a. tužena Strana preduzela mjeru u skladu sa arbitražnom odlukom **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "odlukom u završnom izvještaju Vijeća"]**, ili
 - b. mjera preduzeta radi usklađivanja sa arbitražnom odlukom **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "odlukom u završnom izvještaju Vijeća"]** je u skladu sa [relevantnim odredbama] Sporazuma CEFTA; ili
 - c. mjera preduzeta radi usklađivanja sa arbitražnom odlukom **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "odlukom u završnom izvještaju Vijeća"]** nakon obustavljanja obaveza iz člana 23 je u skladu sa [relevantnim odredbama] CEFTA Sporazuma.
3. Smatra se da postoji neslaganje u pogledu ekvivalentnosti u slučaju kada Strane u sporu nisu saglasne da li je nivo obustavljanja obaveza iz člana 23 jednak poništenju ili umanjenju zbog neusklađenosti sa [kršenjem] CEFTA Sporazuma, kako je utvrđeno u arbitražnoj odluci **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "završnom izvještaju Vijeća"]**.
4. U slučaju neslaganja po pitanju usklađenosti iz stava 2, Strana koja podnosi zahtjev saziva Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** slanjem pismenog zahtjeva Arbitražnom sudu **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeću"]**. Ako postoji više od jedne Strane koja podnosi zahtjev, taj zahtjev podnosi bar jedna od Strana. U slučaju neslaganja po pitanju ekvivalentnosti iz stava 3, tužena Strana ponovo okuplja Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** upućivanjem pismenog zahtjeva Arbitražnom sudu **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeću"]**. Pismeni zahtjev za ponovno zasijedanje Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeća"]** se šalje svim ostalim stranama u sporu i Zajedničkom komitetu koji cje dužan da bez odlaganja zahtjev proslijedi svim ostalim Stranama.
5. Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** koji se ponovo saziva u skladu sa stavom 4 je u obavezi da Stranama u sporu objavi odluku o usklađenosti **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "izvještaj o usklađenosti"]** u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva u slučaju neslaganja po pitanju usklađenosti, odnosno u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva u slučaju neslaganja o ekvivalentnosti. Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** istovremeno šalje odluku o usklađenosti **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "izvještaj o usklađenosti"]** Zajedničkom komitetu koji odluku o usklađenosti **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "izvještaj o usklađenosti"]** bez odlaganja šalje svim ostalim stranama. Strane u sporu [Zajednički komitet]⁸ javno objavljuju odluku o usklađenosti **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "izvještaj o usklađenosti"]** u roku od 30 dana od dana dostavljanja Stranama u

⁸ CEFTA Strane moraju da utvrde da li će odluka o usklađenosti biti na raspolaganju javnosti od Strana u sporu ili Zajedničkog komiteta.

sporu, koja je predmet zaštite povjerljivih ili zaštićenih informacija u skladu sa Pravilnikom o procedurama u Poglavlju V.

6. Ako Strane u sporu nisu saglasne po pitanju usklađenosti i ekvivalentnosti, Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** donosi odluku o neslaganju oko usklađivanja prije odlučivanja o neslaganju po pitanju ekvivalentnosti.

Član 23 **Obustava obaveza**

1. Strana koja podnosi zahtjev odnosno, ukoliko postoji više od jedne Strane koja podnosi zahtjev, Strane koje podnose zahtjev imaju pravo da obustave obaveze ⁹prema tuženoj Strani ako:
 - a. Tužena Strana ne obavještava o namjeri da poštuje arbitražnu odluku **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "odlučivanje o završnom izvještaju Vijeća"]** shodno članu 20; ili
 - b. Tužena Strana ne obavještava o mjeri koju je preduzela sa ciljem poštovanja arbitražne odluke **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "odlučivanje o završnom izvještaju Vijeća"]** shodno članu 21; ili
 - c. Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]**, sazvan ponovo u skladu sa članom 22, utvrđuje da preduzeta mjera za usklađivanje nije usaglašena sa CEFTA Sporazumom.
2. Pre obustavljanja obaveza, Strana koja podnosi zahtjev je dužna da tuženu Stranu i Zajednički komitet upozna sa namjerom da obustavi obaveze, uključujući stepen obaveza koje namjerava da ukine. Zajednički komitet bez odlaganja obavještava sve ostale Strane.
3. Strana koja podnosi zahtjev može obustaviti svaku obavezu iz CEFTA Sporazuma.¹⁰ Stepen obustave je ekvivalentan poništenju ili umanjenju zbog neusklađenosti sa [kršenja] CEFTA Sporazuma, kako je utvrđeno u arbitražnoj odluci **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "završni izvještaj Vijeća"]**. Nivo poništenja ili umanjenja se računa od datuma upućivanja arbitražne odluke **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "završnog izvještaja Vijeća"]** Stranama u sporu.
4. Strana koja podnosi zahtjev može da obustavi obaveze 20 radnih dana nakon datuma prijema obavještenja od tužene Strane u skladu sa stavom 2, osim ako tužena Strana ne podnese prigovor na obustavljanje i ponovo sazove Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** u skladu sa članom 22. Strana koja podnosi zahtjev ne može da obustavi obaveze dok Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** ne donese odluku o usklađenosti **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "izvještaj o usklađenosti"]** koji je obavezujući za Strane u sporu. Svaka obustava obaveza mora biti u skladu sa odlukom o usklađivanju

⁹ CEFTA Strane moraju odlučiti da li žele dodati odredbu koja bi omogućila Stranama u sporu da pregovaraju o privremenoj nadoknadi koja bi ostala na snazi sve dok tužena strana ne preduzme mjeru da se pridržava izvještaja arbitražne odluke / završnog vijeća koji je u skladu sa CEFTA Sporazumom. Ukoliko su se strane koje su u sporu saglasne na takvu privremenu nadoknadu, ovo bi isključilo suspenziju obaveza.

¹⁰ CEFTA Strane moraju da utvrde da li žele da obustavu obaveza izvrše u vezi sa disciplinama koje su slične članu 22.3 STO Razumijevanja o rješavanju sporova, kojima se utvrđuju principi i postupci koje prati članica STO koja ulaže žalbu prilikom obustave koncesija vis-a-vis, prema tuženoj članici STO.

Arbitražnog suda **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "izvještajem Vijeća o usklađenosti"]**.

5. Svako obustavljanje obaveza će biti privremeno i važi samo dok tužena Strana ne preduzme mjere poštovanja arbitražne odluke **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "odluka o završnom izvještaju Vijeća"]**, kako je utvrđeno u skladu sa članom 24, odnosno sve dok Strane u sporu ne riješe spor.
6. Ništa u ovom Protokolu ne sprječava Stranu da izvrši obustavljanje obaveza odobrenih od strane STO Organa za rješavanje sporova. Nijedna Strana u sporu ne može se pozvati na Sporazum STO da drugoj Strani u sporu onemogući obustavljanje obaveza u skladu sa ovim članom.

Član 24

Usklađenost nakon obustave obaveza

1. Kada, nakon ukidanja obaveza, tužena strana preduzima mjeru poštovanja arbitražne odluke **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "odluka o završnom izvještaju Vijeća"]**, tužena strana je dužna da obavijesti sve druge Strane u sporu i da zatraži prekid obustave obaveza koje primenjuje svaka Strana koja podnosi zahtjev., Tužena Strana Istovremeno šalje obavještenje Zajedničkom komitetu koji bez odlaganja obavještenje upućuje svim ostalim Stranama.
2. Ako Strana koja podnosi zahtjev smatra da je mjera koju tužena Strana preduzima u cilju usklađivanja sa arbitražnom odlukom **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "odlukom o završnom izvještaju Vijeća"]** nije u skladu sa CEFTA Sporazumom, Strana koja podnosi zahtjev je dužna da, u roku od 20 dana od dana obavještenja iz stava 1, ponovo sazove Arbitražni sud **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "Vijeće"]** u skladu sa članom 22. Strana koja podnosi zahtjev istovremeno upućuje svoj zahtjev drugoj Strani u sporu i Zajedničkom komitetu koji zahtjev bez odlaganja šalje svim Stranama.
3. Svaka Strana koja podnosi zahtjev ima obavezu da prekine sa obustavom obaveza ako Arbitražni sud utvrdi da je mjera preduzeta u cilju poštovanja arbitražne odluke od strane tužene Strane usklađena sa CEFTA Sporazumom, što se potvrđuje odlukom Zajedničkog komiteta iz člana 7.

[Alternativna formulacija za stav 3; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]:

"Svaka Strana koja podnosi zahtjev je dužna da prekine sa obustavom obaveza ako Vijeće utvrdi da je mjera preduzeta u cilju poštovanja završnog izvještaja Vijeća od tužene strane usklađena sa CEFTA Sporazumom."

[Napomena: u sljedećim Poglavljima V, VI i VII, riječi "Arbitražni sud" i "članovi Arbitražnog suda" označavaju izmjenu u smislu člana 47 CEFTA 2006, dok riječi "Vijeće" i „članovi Vijeća" označavaju izmjenu u smislu člana 48 CEFTA 2006.]

Poglavlje V
Pravilnik o procedurama o radu

Član 25
Pojmovi

Za Poglavlja V do VII, važe sljedeće definicije:

- (a) "savjetnik" podrazumijeva fizičko lice koje zadržava Strana da savjetuje ili pruža pomoć toj Strani u postupku shodno ovom Poglavlju;
- (b) "saradnik" podrazumijeva fizičko lice koje vrši istraživanje ili pruža pomoć članu Arbitražnog suda / Vijeća u postupku shodno ovom Poglavlju, u skladu sa uslovima sporazuma zaključenog sa tim članom;
- (c) "kandidat" označava fizičko lice čije se ime nalazi na spisku članova Arbitražnog suda / članova Vijeća u skladu sa članom 12 [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "člana 11"**] ili na spisku predsjedavajućih Arbitražnog suda / Vijeća u skladu sa članom 13 [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "članom 12"**] i o kojem se razmatra u vezi sa izborom za člana ili predsjedavajućeg Arbitražnog suda / Vijeća;
- (d) "predsjedavajući" podrazumijeva člana Arbitražnog suda / člana Vijeća koji predsjedava sastancima i raspravama Arbitražnog suda / Vijeća u postupku shodno ovom Poglavlju;
- (e) "dokument" označava obavještenje, zahtjev, pismeni podnesak odnosno svaki drugi dokument koji se odnosi na postupak shodno ovom Poglavlju;
- (f) "medijator" označava fizičko lice koje vodi postupak medijacije u skladu sa članom 42.3 CEFTA 2006 [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "članom 5"**] i Poglavljem VII;
- (g) "službeni odmor" označava svaku subotu i nedjelju i svaki drugi dan koji je Strana odredila kao državni praznik na svojoj teritoriji;
- (h) "Strana" ili "Strane" znači svaku Stranu u sporu [**Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: "i sve treće strane"**] koje učestvuju u postupku shodno ovom Poglavlju;
- (i) "postupak", osim ako nije drugačije naznačeno, znači postupak rješavanja sporova koji se preduzima u skladu sa ovim Poglavljem;
- (j) "predstavnik Strane" znači zaposleni odnosno svako fizičko lice koje imenuje vlada ili drugi državni organ Strane i propisno ovlašćeno da zastupa tu Stranu u postupku shodno ovom Poglavlju; i
- (k) "osoblje" u pogledu člana Arbitražnog suda / člana Vijeća, podrazumijeva fizička lica pod nadzorom i kontrolom tog člana, osim saradnika.

Član 26
Komunikacija

1. Sva usmena ili pismena komunikacija između Strana i Arbitražnog suda/Vijeća je na engleskom jeziku. Privremeni izvještaj i arbitražna odluka Arbitražnog suda se objavljuju na engleskom jeziku. [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: „Privremeni izvještaj i završni izvještaj Vijeća se objavljuju na engleskom jeziku.“**]
2. Osim ako nije drugačije dogovoreno, Strane i Arbitražni sud/Vijeće dostavljaju dokument putem elektronske pošte, sa kopijom koja se istog dana šalje faksimilom, registrovanom poštom, kurirskom službom, slanjem sa dostavnicom ili na drugi način koji obezbjeđuje dokaz o slanju. Osim ako se ne dokaže drugačije, smatra se da je poruka poslata elektronskom poštom primljena istog dana kada je i poslata..

3. Prilikom slanja pisane komunikacije, Strana je dužna da drugoj Strani i Arbitražnom sudu/Vijeću obezbijedi elektronsku kopiju svoje komunikacije.
4. Manje greške administrativne prirode u dokumentu se mogu ispraviti kroz slanje novog dokumenta koji jasno navodi napravljene izmjene.
5. Ukoliko posljednji dan dostavljanja dokumenta pada na zvaničan praznik u državi jedne Strane, dokument se može dostaviti sljedećeg radnog dana. Smatra se da dokument ne može biti primljen na dan praznika.

Član 27

Pokretanje postupka

Osim ako se Strane ne dogovore drugačije, one se sastaju na Arbitražnom sudu/Vijeću u roku od sedam radnih dana od datuma njegovog uspostavljanja na osnovu Člana 8 [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu Člana 48 CEFTA 2006.:** "Člana 7"] kako bi se utvrdile one administrativne stvari u postupku koje Strane ili Arbitražni sud/Vijeće smatra prikladnima, uključujući elektronske i poštanske adrese na koje treba dokumenta dostaviti, telefonske brojeve i kompjuterske linkove radi komunikacije između Strana i Arbitražnog suda/Vijeća, kao i naknadu i troškove koji se plaćaju članovima Arbitražnog suda/Vijeća. [Nadoknada za saradnika [svakog člana] Arbitražnog suda/[svakog] [člana] Vijeća ne smije da prelazi 50 centi od ukupne nadoknade za tog člana [članove] Arbitražnog suda/[tih/tog] člana [članova] Vijeća].¹¹ Članovi Arbitražnog suda/Vijeća i predstavnici Strana mogu da učestvuju na ovom sastanku putem telefona ili grupnog video poziva.

Član 28

Rad Arbitražnog suda/Vijeća

1. Predsjednik Arbitražnog suda/Vijeća predsjedava svim sjednicama postupka. Predsjednik Arbitražnog suda/Vijeća ima ovlaštenje da donosi odluke o administrativnim pitanjima postupka. Arbitražni sud/Vijeće može da prenese ovlaštenje na svog predsjednika da donosi odluke o proceduralnim pitanjima u postupku.
2. Ročišta pred Arbitražnim sudom/Vijećem se održavaju lično. Ako nije drugačije navedeno u ovom Poglavlju, Arbitražni sud/Vijeće može da sprovodi ostale aktivnosti bilo kojim putem, uključujući email, kompjuterske linkove, telefon, faks i grupni video poziv.
3. Jedino članovi Arbitražnog suda/Vijeća mogu da učestvuju u raspravama Arbitražnog suda/Vijeća. Arbitražni sud/Vijeće može da dozvoli saradnicima njegovih članova [njegovi saradnici] da budu prisutni na raspravama.
4. Nacrt bilo kakve odluke, privremenog izvještaja i arbitražne odluke Arbitražnog suda [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu Člana 48 CEFTA iz 2006.:** "završni izvještaj Vijeća"] ostaju kao odgovornost isključivo Arbitražnom sudu/Vijeću i ne smije se prenijeti na treće lice.

¹¹ CEFTA Strane treba da utvrde da li dozvoliti članovima Arbitražnog suda/Vijeća da imaju saradnika (bilo da se radi o jednom saradniku na jednog člana ili jedan saradnik na cijelu Arbitražni sud/Vijeće). Takva vrsta pomoći predstavlja uobičajenu praksu u postupcima za rešavanja sporova.

5. Zaključci, utvrđivanja i presude Arbitražnog suda/Vijeća moraju biti doneseni konsenzusom. Ako se ne može postići konsenzus, zaključci, utvrđivanja i presude Arbitražnog suda/Vijeća donosi većina članova. Ni jedan član Arbitražnog suda/Vijeća ne može da izda zasebno mišljenje [osim ako se svi članovi Arbitražnog suda/Vijeća ne dogovore drugačije].
6. Ukoliko se javi neko proceduralno pitanje u postupku koje nije obuhvaćeno Poglavljima III i IV, Arbitražni sud/Vijeće, nakon konsultovanja Strana, može da usvoji odgovarajući postupak koji je u skladu sa tim odredbama i koji obezbjeđuje jednako postupanje svih Strana.
7. Ako Arbitražni sud/Vijeće smatra da ne postoji potreba za izmjenom bilo kog roka koji se primjenjuje u postupku ili da ne postoji potreba da se vrše bila kakve administrativna ili proceduralna prilagođavanja, koja su potrebna za pravičnost ili učinkovitost postupka, on obavještava Strane u pisanom obliku o razlozima za takve promjene i prilagođavanja, kao i o vremenu potrebnom za takva prilagođavanja. Arbitražni sud/Vijeće može da usvoji takve promjene ili prilagođavanja nakon konsultovanja Strana. Po zahtjevu Strane, Arbitražni sud/Vijeće može da izmijeni bilo koji rok naveden u ovom Poglavlju.
8. Arbitražni sud/Vijeće ne smije da kontaktira ili se sastane sa Stranom u odsustvu bilo koje druge Strane. Ni jedan član Arbitražnog suda/Vijeća ne raspravlja o bilo kom aspektu postupka sa Stranom ili Stranama u odsustvu ostalih članova Arbitražnog suda/Vijeća.

Član 29

Pisane prijave

1. Strana koja podnosi zahtjev dostavlja svoj prvu pisanu prijavu Arbitražnom sudu/Vijeću najkasnije 20 dana nakon datuma uspostavljanja Arbitražnog suda/Vijeća na osnovu Člana 8 **[Izmijenjeni tekst, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006.: "Član 7"]**. Isti tok se primjenjuje ukoliko postoji više od jedne Strane koja podnosi zahtjev.
2. Tužena strana dostavlja svoju pisanu protiv-prijavu Arbitražnom sudu/Vijeću najkasnije 30 dana nakon datuma dostavljanja prvog pisanog podneska.
3. [Svaka treća Strana dostavlja svoju pisanu prijavu Arbitražnom sudu/Vijeću najkasnije 20 dana nakon datuma uspostavljanja Arbitražnog suda/Vijeća na osnovu Člana 8 **[Izmijenjeni tekst, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006.: "Član 7"]**.
4. Nakon ročišta pred Arbitražnim sudom/Vijećem, Strane [sa izuzetkom bilo koje treće Strane], može da dostavi Arbitražnom sudu/Vijeću dopunsku pisanu prijavu koji se tiče bilo kog pitanja koje se javilo tokom ročišta u roku od 15 dana od datuma ročišta. Isto važi i ukoliko postoji još jedno ročište u skladu sa članom 30.3.

Član 30

Ročišta

1. Predsjednik Arbitražnog suda/Vijeća utvrđuje datum i vrijeme ročišta u konsultaciji sa Stranama i ostalim članovima Arbitražnog suda/Vijeća, i dostavlja Stranama pisanu potvrdu o datumu i vremenu ročišta.
2. Ukoliko se Strane ne dogovore drugačije, ročište se održava u glavom gradu tužene Strane.

3. Kao opšte pravilo, trebalo bi da bude samo jedno ročište. Ukoliko se spor tiče pitanja izuzetne složenosti, Arbitražni sud/Vijeće može, na sopstvenu inicijativu ili na zahtjev Strane, da sazove još jedno ročište.
4. Svi članovi Arbitražnog suda/Vijeća moraju biti prisutni tokom cijelog ročišta.
5. Sledeće osobe mogu da prisustvuju ročištu, nezavisno od toga da li se radi o ravnoj raspravi ili ne:
 - a. predstavnici Strana;
 - b. savjetnici Strana;
 - c. [saradnici [članova] Arbitražnog suda/Vijeća];
 - d. administrativno osoblje, tumači i sudski izvještači.
6. Najksanije 5 dana prije datuma ročišta, svaka Strana dostavlja Arbitražnom sudu/Vijeću i drugim Stranama spisak imena osoba koje će usmeno komentarisati ili prezentovati na ročištu u ime te Strane i drugih predstavnika i savjetnika koji će biti na ročištu.
7. Arbitražni sud/Vijeće obaviće ročište na sledeći način, obezbjeđujući da svaka Strana u sporu ima jednako vrijeme:
 - Navodi*
 - a. Navodi Strana ili Strane koja podnosi zahtjev
 - b. Navodi tužene Strane
 - c. Navodi treće Strane ili Strana
 - Pobijanje navoda*
 - d. Odgovor Strane ili Strana koja podnosi zahtjev
 - e. Protiv-odgovor tužene Strane
8. Arbitražni sud/Vijeće može da usmjeri pitanja na bilo koju Stranu u bilo kom trenutku tokom ročišta.
9. Arbitražni sud/Vijeće, nakon primljenih komentara od Strana, izdaje Stranama konačni zapisnik sa ročišta.

Član 31

Pisana pitanja

1. Arbitražni sud/Vijeće može u bilo kom trenutku tokom postupka da uputi pisana pitanja bilo kojoj Strani. Svaka Strana dobija kopiju svih pisanih pitanja Arbitražnog suda/Vijeća.
2. Strana, kojoj se upućuju pisana pitanja, dostavlja pisani odgovor u roku koji odredi Arbitražni sud/Vijeće. Ta Strana će, takođe, pružiti svakoj drugoj Strani kopiju njenog pisanog odgovora na pisana pitanja. Svaka druga strana dobija priliku da dostavi pisani komentar na pisani odgovor u roku od deset dana od datuma prijema.

Član 32

Transparentnost i povjerljivost

1. Osim ako Strane ne odluče drugačije, ročišta Arbitranog suda/Vijeća nijesu otvorene za javnost. [Ročišta Arbitražnog suda/Vijeća održavaju se na zatvorenoj sjednici kada podnesci i argumenti

Strane sadrže povjerljive informacije.] Strane održavaju tajnost ročišta [održanih na zatvorenoj sjednici].¹²

2. Svaka Strana može učiniti svoje podneske javno dostupnim, podložnim zaštiti svake povjerljive informacije. [Ako podnesak Strane Arbitražnom sudu/Vijeću sadrži povjerljive informacije, ta Strana, takođe, u roku od deset dana od dana dostavljanja podneska, dostavlja verziju koja nije tajna, a koja bi mogla biti dostupna za javnost.] Svaka Strana i njihovi savjetnici smatraju povjerljivom svaku informaciju koju je podnijela bilo koja druga Strana Arbitražnom sudu/Vijeću, koju je ta Strana odredila kao povjerljiva.

Član 33 **Informativni i tehnički savjeti**

Na zahtjev Strane, ili na sopstvenu inicijativu, Arbitražni sud/Vijeće može da zatraži informacije ili tehničke savjete od bilo koje osobe ili tijela koje smatra prikladnim. Kada je ta osoba ili tijelo u nadležnosti Strane, Arbitražni sud/Vijeće obavještava tu Stranu prije traženja takvih informacija ili savjeta. Sve informacije dobijene od Arbitražnog suda/Vijeća moraju biti dostupni Stranama i dostavljeni kako bi oni mogli da daju komentare. Povjerljive informacije dostavljene Arbitražnom sudu/Vijeću ne smiju da se otkrivaju bez formalnog ovlašćenja osobe ili tijela koje daje te informacije.

Član 34 ***Amicus curiae* Sažeci [Izmjena u smislu člana 47 CEFTA iz 2006. godine]¹³**

1. Arbitražni sud razmatra bilo koji *amicus curiae* sažetak koji je podnijela Strana koja nije u sporu. U svom privremenom izvještaju i arbitražnoj odluci, Arbitražni sud navodi sve takve podneske koje je primio i daje odgovor na argumente u tim podnescima, pod uslovom da su u skladu sa pravilima iz stava 2 ovog Člana.
2. Svaki *amicus curiae* sažetak, naveden u stavu 1, podnosi se u roku od 30 dana od dana uspostavljanja Arbitražnog suda prema Članu 8. Svaki takav podnesak sastavljen je na engleskom jeziku, ne smije prelaziti 15 strana, isključujući bilo kakve dodatke, i direktno se odnosi na spor koji razmatra Arbitražni sud. Svaki takav podnesak navodi interes Strane, koja podnosi podnesak, u postupku. Arbitražni sud dostavlja Stranama bilo koji *amicus curiae* sažetak koji je primio.

Član 35 ***Amicus curiae* Sažeci** **[Alternativna formulacija; izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006. godine]**

1. Osim ako se Strane ne dogovore drugačije u roku od deset dana od dana uspostavljanja Vijeća, Vijeće može da dobije nezahtijevane *amicus curiae* sažetke od bilo kog nevladinog lica, bilo da je fizičko ili pravno, formirano na teritoriji Strane u sporu. U svom privremenom izvještaju i završnom izvještaju, Vijeće navodi sve takve podneske koje je primilo, pod uslovom da su u

¹² CEFTA Strane mora da odluče da li će rasprava biti otvorena za javnost ili ne. Ukoliko CEFTA Strane odluče da rasprava ne bi trebala da bude otvorena za javnost, onda druga izjava na ročištima koja se održavaju na zatvorenoj sjednici nije potrebna.

¹³ Član 34 zahtijeva Alternativna formulacija zato što Član 43.2 CEFTA iz 2006. (izmjene u smislu Člana 47 CEFTA iz 2006.) predviđa da će Arbitražni sud „razmotriti sažetke *amicus curiae* od Strane koja nije uključena u spor“, tj. samo CEFTA Strane mogu da podnose *amicus curiae* sažetke, a Arbitražni sud je dužan da razmotri takve sažetke.

skladu sa pravilima iz stava 2. Vijeće nije dužno da daje odgovore na komentare u svojim privremenim i završnim izvještajima.

2. Svaki *amicus curiae* sažetak, naveden u stavu 1, podnosi se u roku od 30 dana od dana uspostavljanja Vijeća prema članu 7. Svaki takav sažetak sastavljen je na engleskom jeziku, ne smije prelaziti 15 strana, isključujući bilo kakve dodatke, i direktno se odnosi na spor koji razmatra Vijeće. Svaki takav sažetak sadrži opis osobe koja podnosi sažetak, uključujući radnje te osobe i izvore finansiranja, i navodi prirodu interesa koju ta osoba ima u postupku. Vijeće dostavlja Stranama svaki *amicus curiae* sažetak koji je primio kako bi Strane dale komentare.

Član 36 **Hitni slučajevi**

U hitnim slučajevima u skladu sa Članom 5.3 [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006.**: "Članom 6.3"] Arbitražni sud/Vijeće, Nakon konsultovanja Strana, prilagođava rokove iz ovog odjeljka i obavještava Strane o takvim prilagođavanjima.

Član 37 **Zamjena članova Arbitražnog suda/Vijeća**

1. Ako član Arbitražnog suda/Vijeća nije mogućnosti da učestvuje ili se povlači iz postupka, zamjena se bira u skladu sa čl. 10.2 i 10.4 [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006.**: "čl. 9.3 i 9.4"].
2. Ako Strana, koja je u sporu, smara da član Arbitražnog suda/Vijeća ne ponaša se u skladu sa Kodeksom ponašanja iz Odjeljka VI ("Kodeks ponašanja") i zbog toga mora biti zamijenjen, ta Strana obavještava sve ostale Strane u sporu u roku od 10 dana od trenutka kada je došlo do saznanja o tim okolnostima u kojima se navodi da se član ne ponaša u skladu sa Kodeksom ponašanja.
3. Ukoliko se obavještenje iz stava 2 odnosi na člana Arbitražnog suda/Vijeća, a ne na predsjednika, Strane u sporu konsultovaće se, i ukoliko se slože, ukloniće tog člana i odabrat će zamjenu u skladu sa Čl. 10.3 i 10.4 [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006.**: "Čl. 9.3 i 9.4"]. Ukoliko se Strane u sporu ne slože oko uklanjanja tog člana, svaka Strana u sporu može da zatraži da se predmet uputi predsjedniku Arbitražnog suda/Vijeća, čija je odluka konačna. Ukoliko predsjednik Arbitražnog suda/Vijeća utvrdi da se dotični član ne ponaša u skladu sa Kodeksom ponašanja, predsjednik Arbitražnog suda/Vijeća pomoću izvlačenja određuje zamjenu sa spiska iz člana 12 [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006.**: "člana 11"] u koji je uključen prvobitni član. Ukoliko su prvobitnog člana odabrale Strane u sporu u skladu sa članom 10.2 [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006.**: članom 9.2"], predsjednik Arbitražnog suda/Vijeća će da odredi zamjenu pomoću izvlačenja sa kombinovanog spiska, kojeg su sačinile Strane u sporu, u skladu sa Članom 12 [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006.**: "članom 11"]. Zamjena se određuje u roku od pet radnih dana od podnošenja zahtjeva predsjedniku Arbitražnog suda/Vijeća.
4. Ukoliko se obavještenje iz stava 2 odnosi na predsjednika Arbitražnog suda/Vijeća, Strane u sporu konsultovaće se, i ukoliko se slože, ukloniće tog člana i odabrat će zamjenu u skladu sa Čl. 10.3 i 10.4 [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006.**: "Čl. 9.3 i 9.4"]. Ukoliko se Strane u sporu ne slože oko uklanjanja predsjednika, svaka Strana u sporu može da zatraži da se predmet uputi preostalim dva člana Arbitražnog suda/Vijeća ("preostali članovi"), čije odluka je konačna. Ukoliko preostali članovi utvrde da se predsjednik Arbitražnog

suda/Vijeća ne ponaša u skladu sa Kodeksom ponašanja, oni će putem izvlačenja da odrede zamjenu sa piska iz člana 13 [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006:** “člana 12”], isključujući ime prvobitnog predsjednika Arbitražnog suda/Vijeća. Novi predsjednik Arbitražnog suda/Vijeća bira se u roku od pet radnih dana od dana dostavljanja zahtjeva preostalim članovima. Ukoliko preostali članovi utvrde da se predsjednik Arbitražnog suda/Vijeća ponaša u skladu sa Kodeksom ponašanja, predsjednik ostaje na funkciji. Ukoliko preostali članovi ne mogu da dođu do odluke u roku od deset dana od datuma kada je njima upućen zahtjev, Strane u sporu raspuštaju cijeli Arbitražni sud/Vijeće i sastavljaju novi Arbitražni sud/Vijeće u skladu sa članom 10 [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006:** “članom 9”].

5. Postupak se obustavlja na period koji je potreban za sprovođenje procedura predviđenih ovom odredbom.

Član 38

Opšte odredbe

1. Svi rokovi navedeni u ovom Poglavlju broje se u kalendarskim danima od dana nakon čina ili činjenice na koju se odnose, ako nije drugačije navedeno. U slučaju kada, zbog primjene Člana 26.5, Strana prima dokument na datum koji nije datum kada je taj dokument primila bilo koja druga Strana, svaki vremenski period, koji se računa na osnovu datuma prijema tog dokumenta, računa se od posljednjeg datuma od prijema tog dokumenta.
2. Rokovi navedeni u ovom Poglavlju prilagođavaju se u skladu sa posebnim vremenskim rokovima predviđenim za izdavanje nagrade usklađenosti [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006:** “izvještaj o usklađenosti”] Stranama u sporu na osnovu Člana 22.5.
3. U slučaju da prvobitni Arbitražni sud/Vijeće, ili jedan ili više njegovih članova, nijesu u mogućnosti da se ponovo sastanu radi ocjene usklađenosti na osnovu Člana 22, postupak naveden u Članu 10, [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006:** “Član 9”] se primjenjuje. Rok za predaju nagrade o usklađenosti **Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA iz 2006.:** “izvještaj o usklađenosti”] Strana u sporu produžava se za 30 dana.
4. Tužena Strana je zadužena za logističku administraciju postupka, naročito za organizaciju ročišta, ukoliko nije drugačije dogovoreno¹⁴ Strane podjednako snose administrativne troškove postupka, kao i naknadu, sve putne i sudske troškove i opšte troškove članova Arbitražnog suda/Vijeća i njihovih saradnika [saradnik Arbitražnog suda/Vijeća].

Poglavlje VI

Kodeks ponašanja

Član 39

Odgovornosti kandidata i članova Arbitražnog suda/Vijeća

Svaki kandidat i član Arbitražnog suda/Vijeća je dužan da izbjegava činjenje nepravilnosti, da utiče preventivno na pojavu istih, da bude nezavisan i nepristrasan, da izbjegava direktan i indirektan sukob interesa i da poštuje visoke standarde ponašanja tako da integritet i nepristrasnost postupka prema ovom protokolu bude očuvan. Bivši članovi Arbitražnog suda/Vijeća su dužni da se pridržavaju obaveza utvrđenih čl. 43 i 44.

¹⁴ To je zato što se ročišta odvijaju u glavnom gradu Strane koja podnosi zahtjev, prema članu 30. 2.

Član 40

Obaveze u vezi objelodanjivanja informacija

1. Prije potvrde svog izbora za člana Arbitražnog suda/Vijeća, kandidat je dužan da objelodani svaki interes, odnos ili pitanje koji bi mogli uticati na njegovu nezavisnost ili nepristrasnost, ili koji bi mogli opravdano stvoriti izgled nepravilnosti ili pristrasnosti u postupku. U tom cilju, kandidat će uložiti sve razumne napore da postane svjestan takvih interesa, odnosa ili pitanja.
2. Bez obzira na navedeno, kandidati su dužni da objelodane sljedeće interese, odnose i pitanja:
 - a. svaki finansijski interes kandidata u: (i) postupku ili njegovom ishodu, i (ii) upravnom postupku, domaćem sudskom postupku ili drugom arbitražnom postupku koji uključuje pitanja koja se mogu rješavati u okviru postupka za koji se članstvo kandidata razmatra;
 - b. svaki finansijski interes kandidatovog poslodavca, partnera, poslovnog saradnika ili člana porodice u: (i) postupku ili njegovom ishodu, i (ii) upravnom postupku, domaćem sudskom postupku ili drugom arbitražnom postupku koji uključuje pitanja koja se mogu rješavati u okviru postupka za koji se članstvo kandidata razmatra;
 - c. svaki postojeći ili prošli finansijski, poslovni, profesionalni, porodični ili socijalni odnos sa zainteresovanim stranama u postupku, ili njihovim zastupnikom, ili odnos koji uključuje kandidatovog poslodavca, partnera, poslovnog saradnika ili člana porodice; i
 - d. javno zastupanje ili pravno ili drugo predstavljanje u vezi sa pitanjem koje se razmatra u postupku ili koje uključuje ista pitanja.
3. Kandidat ili član Arbitražnog suda/Vijeća je dužan da saopšti stranama u sporu svaku stvarnu ili potencijalnu povredu ovog Kodeksa ponašanja, kako bi je one razmotrile.
4. Kada se izabere, član Arbitražnog suda/Vijeća će nastaviti da ulaže razumne napore u otkrivanju interesa, odnosa, ili pitanja iz paragrafa 1 i njihovom objelodanjivanju. Obaveza objelodanjivanja je neprekidna dužnost koja zahtijeva od člana Arbitražnog suda/Vijeća da objelodani takve interese, odnose ili pitanja koja mogu nastati u svim fazama postupka. Svako objelodanjivanje se vrši obavješćavanjem strana u sporu, u pisanom obliku, kako bi one to mogle da razmotre.

Član 41

Nezavisnost i objektivnost članova Arbitražnog suda/Vijeća

1. Član Arbitražnog suda/Vijeća je dužan da izbjegava stvaranje pojave pristrasnosti i na njega neće uticati lični interes, vanjski pritisak, politički razlozi, glasine u javnosti, lojalnost nekoj Strani, ili strah od kritike.
2. Član Arbitražnog suda/Vijeća neće, direktno ili indirektno, prihvatiti bilo kakvu obavezu ili korist koja bi na bilo koji način ometala ili stvarala utisak da ometa, pravilno obavljanje njegovih ili njenih dužnosti.
3. Član Arbitražnog suda/Vijeća ne smije koristiti svoju poziciju u Arbitražnom sudu/Vijeću kako bi unaprijedio/la bilo koji lični ili privatni interes, i izbjeci će radnje koje mogu stvoriti utisak da su drugi u posebnom položaju uticanja na njega ili nju.

4. Član Arbitražnog suda/Vijeća ne smije dozvoliti da finansijski, poslovni, profesionalni, porodični ili društveni odnosi ili odgovornosti utiču na njegovo ili njeno ponašanje ili odlučivanje.
5. Član Arbitražnog suda/Vijeća će izbjegavati ulazak u bilo kakav odnos, ili sticanje bilo kakvog finansijskog interesa koji mogu uticati na njegovu ili njenu nepristrasnost, i koji bi mogli stvoriti utisak nepravilnosti ili pristrasnosti.

Član 42

Dužnosti članova Arbitražnog suda/Vijeća

1. Po izboru, član Arbitražnog suda/Vijeća će tokom trajanja postupka biti na raspolaganju za obavljanje i izvršavanje svojih dužnosti temeljno, ekspeditivno i marljivo, na objektivan način.
2. Član Arbitražnog suda/Vijeća razmatra samo pitanja koja su pokrenuta u postupku i ne prenosi ovu dužnost na bilo koje drugo lice.
3. Član Arbitražnog suda/Vijeća je dužan da preuzme sve odgovarajuće korake kako bi se osiguralo da su njegovi ili njeni [saradnici i] zaposleni upoznati sa i da poštuju članove 39, 40 i 43.
4. Član Arbitražnog suda/Vijeća se neće baviti *ex parte* kontaktima u vezi sa postupkom.

Član 43

Povjerljivost

1. Nijedan član Arbitražnog suda/Vijeća ne smije objelodaniti ili koristiti bilo koje informacije koje nijesu javne, a koje se tiču postupka, ili do kojih se došlo u toku postupka, osim u svrhe tog postupka, a u svakom slučaju, neće otkriti ili koristiti informacije u cilju ostvarivanja lične prednosti ili prednosti za druge, ili koje mogu imati negativan uticaj po interese drugih.
2. Član Arbitražnog suda/Vijeća ne smije objelodaniti prelazni izvještaj, ili njegove djelove, ili arbitražnu odluku [**Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006:** „završni izvještaj Vijeća“] ili njene djelove, prije njihovog objavljivanja u skladu sa članom 18.
3. Nijedan član Arbitražnog suda/Vijeća ne smije objaviti razmatranja Arbitražnog suda/Vijeća, ili stavove bilo kojeg člana.

Član 44

Bivši članovi Arbitražnog suda/Vijeća

Svi bivši članovi Arbitražnog suda/Vijeća su dužni da izbjegavaju sve radnje koje mogu stvoriti utisak da su bili pristrasni u izvršavanju svojih dužnosti, ili da su imali bilo kakvu korist od nalaza, zaključaka ili odluka Arbitražnog suda/Vijeća.

Član 45

Troškovi

Svaki član Arbitražnog suda/Vijeća vodi evidenciju i predaje konačni obračun vremena posvećenog postupku i troškova [kao i vremena i troškova njegovog ili njenog saradnika].

Član 46

Medijatori

Ovaj Kodeks ponašanja se primjenjuje, *mutatis mutandis*, na medijatore odabrane kroz postupke medijacije iz Poglavlja VII.

Poglavlje VII

Postupci medijacije

Član 47

Cilj medijacije

Medijacija u skladu sa ovim poglavljem ima za cilj da pomogne Stranama u postizanju međusobno zadovoljavajućeg rješavanja bilo kojeg spora navedenog u članu 2 **[Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: „Član 3“]** uz pomoć medijatora.

Član 48

Pokretanje postupka medijacije

1. Strana može u pisanom obliku tražiti od druge Strane da uđe u postupak medijacije. Takav zahtjev se upućuje drugoj strani i istovremeno se obavještava Zajednički komitet, koji će bez odlaganja proslijediti zahtjev svim ostalim stranama.
2. Zahtjev podniet u skladu sa paragrafom 1 određuje konkretnu mjeru u pitanju jasno predstavlja zabrinutost Strane koja traži medijaciju u vezi te mjere. **[Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006 Sporazuma: „Zahtjev sadrži izjavu o navodnim štetnim efektima trgovine i objašnjava kako se ti efekti smatraju povezanim sa predmetnom mjerom.“]**¹⁵
3. Postupak medijacije može otpočeti samo uz obostranu saglasnost Strana u sporu. Kada jedna Strana zatraži postupak medijacije u skladu sa paragrafom 1, druga Strana će u dobroj vjeri razmotriti zahtjev i odgovoriti u pisanom obliku, u roku od deset dana od dana prijema zahtjeva.

Član 49

Izbor medijatora

1. Po početku postupka medijacije, Strane u postupku se dogovaraju o medijatoru sa zajednički usaglašene liste medijatora, u skladu sa članom 41.6 CEFTA 2006, u roku od 20 dana od dana prijema odgovora na zahtjev za medijacijom. Ukoliko se Strane ne mogu dogovoriti o medijatoru u roku iz prve rečenice, svaka Strana može zatražiti od predsjedavajućeg Zajedničkog komiteta

¹⁵ CEFTA Strane su dužne da utvrde da li se medijacija odnosi samo na mjeru koja negativno utiče na trgovinu između Strana; vidjeti iznad Alternativna formulacija za Poglavlje II, član 5 **(izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006 Sporazuma)**.

da se medijator odabere žrijebom sa zajednički usaglašene liste medijatora, u skladu sa članom 41.6 CEFTA 2006 Sporazuma, u roku od deset dana od dana prijema zahtjeva.¹⁶

2. Medijator ne može biti državljanin bilo koje Strane u postupku, osim ukoliko se Strane drugačije dogovore.
3. Medijator pomaže, na nepristrasan i transparentan način, Stranama u pojašnjavanju postupka i u postizanju međusobno zadovoljavajućeg rješenja. Strane u postupku dogovaraju naknadu za medijatora koja odgovara naknadi za člana Arbitražnog suda/Vijeća.

Član 50

Sprovođenje postupka medijacije

1. Postupak medijacije se odvija na teritoriji Strane kojoj je upućen zahtjev za medijaciju ili, uz obostranu saglasnost Strana u postupku, na bilo kojoj drugoj lokaciji ili na bilo koji drugi način. Na postupak medijacije se primjenjuju, *mutatis mutandis*, čl. 26 i 38 Pravilnika iz Poglavlja V.
2. U roku od deset dana od dana izbora medijatora, Strana koja traži medijaciju će u pisanom obliku predstaviti detaljan opis spora medijatoru i drugoj Strani, a posebno o funkcionisanju sporne mjere **[Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006 Sporazuma: „i njene navodne trgovinske efekte“]**. U roku od deset dana od dana prijema tog opisa, druga Strana će u pisanom obliku dostaviti svoje komentare na taj opis medijatoru Strani koja traži medijaciju.
3. Medijator može odlučiti o najprikladnijem načinu razjašnjavanja spora. Konkretno, medijator može organizovati sastanke između Strana u sporu, konsultovati Strane zajednički ili pojedinačno, zatražiti pomoć ili se konsultovati sa relevantnim stručnjacima i sudionicima i pružiti dodatnu podršku koju zahtijevaju Strane u sporu. Prije nego što zatraži pomoć ili savjetovanje relevantnih stručnjaka i sudionika, medijator će se konsultovati sa Stranama u sporu.
4. Najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema pisanih komentara u skladu sa paragrafom 2, medijator će Stranama u pisanom obliku izdati izvještaj koji daje kratak pregled predmetne mjere **[Alternativna formulacija, izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006: „i njene navodne trgovinske efekte“]**, postupka koji je uslijedio i koji predlaže rješenje bez savjetovanja ili komentarisanja u vezi sa konzistentnošću predmetne mjere iz CEFTA sporazuma. U roku od pet dana od dana prijema izvještaja, Strane u sporu obavještavaju medijatora u pisanom obliku da li prihvataju ili odbacuju rješenje predloženo u izvještaju, kao obostrano zadovoljavajuće rješavanje spora.
5. **[Alternativna formulacija; izmjene člana 47 CEFTA 2006: „Medijator će izvještaj iz paragrafa 4 predstaviti Zajedničkom komitetu najkasnije u roku od 60 dana od dana njenog ili njegovog izbora i obavijestiti Zajednički komitet da li su Strane u sporu prihvatile ili odbacile rješenje predloženo u tom izvještaju.“]**¹⁷
6. Postupak medijacije se prekida:

¹⁶ Ova dodatna alternativna formulacija inkorporira drugu rečenicu iz člana 42.3 CEFTA 2006 Sporazuma, u neznatno modifikovanoj verziji, u ove postupke medijacije, ali je jednako važeća za izmjenu u smislu člana 48 CEFTA 2006 Sporazuma.

¹⁷ Ova dodatna alternativna formulacija inkorporira treću rečenicu iz člana 42.3 CEFTA 2006 Sporazuma, u neznatno modifikovanoj verziji, u ove postupke medijacije.

- a. u bilo kojoj fazi postupka uz obostranu saglasnost ugovornih strana;
- b. do datuma obostranog prihvatanja Strana u sporu rješenja predloženog u izvještaju medijatora, kao obostrano zadovoljavajućeg rješenja spora; ili
- c. do datuma odbijanja Strane u sporu rješenja predloženog u izvještaju medijatora, kao obostrano zadovoljavajućeg rješenja; [ili]
- d. **[Alternativna formulacija; izmjene člana 47 CEFTA 2006 Sporazuma:** „predstavljanjem izvještaja medijatora Zajedničkom komitetu u skladu sa paragrafom 5.“]

Član 51

Sprovođenje obostrano dogovorenog rješenja

1. Kada Strane u sporu prihvate rješenje predloženo u izvještaju medijatora, kao obostrano zadovoljavajuće rješenje spora, svaka Strana u sporu preduzima mjere neophodne za sprovođenje tog rješenja u dogovorenom vremenskom roku
2. Strana koja sprovodi obavještava drugu Stranu u pisanom obliku o mjerama preduzetim na sprovođenju rješenja.

Član 52

Povjerljivost i odnos prema postupku rješavanja sporova

1. Osim ukoliko se Strane ne dogovore drugačije, postupak medijacije, uključujući i izvještaj medijatora, je povjerljiv. [Svaka Strana u sporu može javnosti otkriti da se medijacija odvija.] Obaveza povjerljivosti ne obuhvata činjenične informacije koje već postoje u javnom domenu.
2. **[Alternativna formulacija; izmjene člana 47 CEFTA 2006:** „Postupak medijacije ne utiče na prava Strana u sporu u postupcima rješavanja sporova iz ovog Protokola, ili drugog sporazuma o međunarodnoj trgovini čije su članice Strane u sporu.“]¹⁸
3. Strana u sporu se neće oslanjati na, ili uvoditi kao dokaz u postupak za rješavanje spora iz ovog Protokola ili drugog sporazuma o međunarodnoj trgovini čije su članice Strane u sporu, niti će Arbitražni sud/Vijeće uzeti u obzir sljedeće:
 - a. stavove koje je zauzela druga Strana u sporu u postupku medijacije ili informacije koje je prikupio medijator u skladu sa članom 50.3; ili
 - b. objavljeni izvještaj ili rješenje koje je predložio medijator u skladu sa članom 50.4.
4. Medijator ne može biti član Arbitražnog suda/Vijeća tokom postupka rješavanja spora iz ovog Protokola ili Sporazuma sa Svjetskom trgovinskom organizacijom koji obuhvata isti spor u kojem je on/ona medijator.

Poglavlje VIII

Završna odredba

¹⁸ Odredba se već nalazi u članu 5 alternativne formulacije Poglavlja II (izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006 Sporazuma).

Član 53

Stupanje na snagu

1. Ovaj Protokol je predmet potvrđivanja, prihvatanja ili odobravanja, u skladu sa zahtjevima predviđenim domaćim zakonodavstvom Strana. Instrumenti potvrđivanja, prihvatanja ili odobravanja se deponuju kod Depozitara.
2. Protokol stupa na snagu tridesetog dana nakon što sve Strane iz CEFTA Sporazuma deponuju svoje instrumente ratifikovanja, prihvatanja ili odobrenja.¹⁹

KAO POTVRDU NAVEDENOG, punomoćnici svih Strana iz CEFTA Sporazuma, koji su propisno za to ovlašteni, su usvojili ovaj Protokol.

Sastavljeno u [mjesto], dana [datum], u jednom vjerodostojnom primjerku na engleskom jeziku, koji će biti deponovan kod Depozitara CEFTA Sporazuma i koji će ovjerene kopije podijeliti svim Stranama iz CEFTA Sporazuma.

[Alternativna formulacija za posljednja dva paragrafa; izmjena u smislu člana 48 CEFTA 2006]:

KAO POTVRDU NAVEDENOG, punomoćnici svih Strana iz CEFTA Sporazuma, koji su propisno za to ovlašćeni, su potpisali ovaj Protokol.

Sastavljeno u [mjesto], dana [datum], u jednom vjerodostojnom primjerku na engleskom jeziku, koji će biti deponovan kod Depozitara CEFTA Sporazuma i koji će ovjerene kopije podijeliti svim Stranama iz CEFTA Sporazuma.

Republika Albanija
Bosna i Hercegovina
Republika Makedonija
Republika Moldavija
Republika Crna Gora
Republika Srbija

Privremena administrativna misija Ujedinjenih nacija na Kosovu, u skladu sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244

¹⁹ Imajući u vidu da stupanje na snagu ovog protokola zahtijeva ratifikaciju od strane svih CEFTA Strana, a da odredbe o rješavanju sporova bi trebale biti iste za sve članice CEFTA